

-  Aanbiedingsbrief
-  Onze kernboodschappen
-  Speerpunten
-  Onze conclusies
-  Ontwikkelingen 2022
-  Jaarverslag
-  Jaarrekening
-  Vooruitblik
-  Onze samenwerking
-  Bijlagen

Accountantsverslag 2022

Gemeente Zeist

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
21 juni 2023



 Aanbiedingsbrief Onze kernboodschappen Speerpunten Onze conclusies Ontwikkelingen 2022 Jaarverslag Jaarrekening Vooruitblik Onze samenwerking Bijlagen

Aanbiedingsbrief

Gemeente Zeist
T.a.v. de raad en het college van burgemeester en wethouders
Het Rond 1
3701 HS ZEIST

21 juni 2023

Referentie: 2WNVTNEDSD4Y-1804808341-37

Geachte leden van de raad en het college,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat wij hebben opgesteld in het kader van onze controle op de jaarrekening 2022 van de gemeente Zeist.

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan van 5 december 2022.

Dit accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle.

We hebben de inhoud van dit verslag besproken tijdens de vergadering met het directieteam (DT) op 8 mei 2023, met het college op 23 mei 2023 en met de auditcommissie op 1 juni 2023.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen. Wij zijn uiteraard graag bereid om de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. M.J.A. Koedijk RA RE
partner

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Dit rapport is opgesteld uitsluitend voor gebruik door de raad en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeist. Op dit rapport kan niet door derden worden gesteund aangezien derden niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden en de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid, zorgplicht en/of verantwoordelijkheid jegens andere partijen dan de gemeente Zeist.

Onze kernboodschappen

In dit hoofdstuk hebben we onze kernboodschappen samengevat.

01



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen**
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze kernboodschappen (1/3)

Een goedkeurende controleverklaring

Wij hebben onze accountantscontrole van de jaarrekening 2022 van de gemeente Zeist afgerond en we verstrekken een goedkeurende controleverklaring op het aspect getrouwheid en financiële rechtmatigheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad.

Er resteren onzekerheden in het sociaal domein van €3,2 miljoen (2021: €3,0 miljoen) en er is sprake van rechtmatigheidsfouten rondom aanbestedingen van €0,8 miljoen (2021: €0,6 miljoen).

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen van het college over de gehanteerde uitgangspunten (paragraaf 'Weerstandsvormen en risicobeheersing') om de normale bedrijfsvoering door te kunnen zetten.

De gemeente Zeist als ambitieus lerende organisatie

In ons tweede jaar als accountant van de gemeente Zeist zien we een financiële en beheers(control)organisatie van voldoende tot goed niveau passend bij de omvang van de organisatie, die ambitieus is en steeds wil verbeteren. In 2022 zien we dan ook diverse verbeteringen ten opzichte van vorig jaar. Zoals we in onze boardletter bijvoorbeeld de verbetering van de uitvoering verbijzonderde interne controles beschreven, schrijven we in dit accountantsverslag over de IT-omgeving. Ook merken we dat aanbevelingen worden overgenomen en bij 'incidenten' zoals de zorgfraude ook geanalyseerd wordt hoe de interne organisatie hiervan kan leren en kan worden verbeterd. Aandachtspunt voor de gemeente Zeist is dat de geformuleerde ambities geregeld niet binnen de termijn worden gerealiseerd als toegezegd (zoals bijvoorbeeld de beweging naar de tweede lijn, het visiedocument inzake de AVG en het onderzoek naar het onderwijshuisvestingsbeleid, de kaders en financiering).

Dit wordt veelal veroorzaakt door de beperking van het aantal fte in relatie tot de taken en de krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor kan echter wel een verwachtingskloof ontstaan richting de raad en/of andere stakeholders en dit heeft mogelijk effect op de focus en energie bij medewerkers door de lange doorlooptijd.

Schaarste vraagt om prioritering

In de toelichting op de programma's lezen wij als verklaring voor lagere lasten geregeld dat door krapte op de arbeidsmarkt de capaciteit niet beschikbaar was om de geplande uitvoering te realiseren bij aanbieders en leveranciers. Ook in de gesprekken die we voeren met de ambtelijke organisatie en bij de realisatie van sommige verbeteringen merken we dat er een tekort is aan arbeidskrachten en veel openstaande vacatures. De verwachting is dat schaarste op de arbeidsmarkt (mede door de vergrijzing) de komende jaren zal blijven. Ditzelfde geldt voor de schaarste aan materialen en andere middelen. Het is daarom zaak om na te gaan denken hoe taken en opgaven op een andere manier in de toekomst kunnen worden ingevuld. Wij adviseren daarnaast voor de kortere termijn om meer expliciet keuzes te maken in de prioritering van de (niet-wettelijke) doelstellingen en taken.

Onze constatering in relatie tot uw frauderisicomanagement

Wij hebben tijdens onze controle bijzondere aandacht besteed aan het proces dat u hebt opgezet om frauderisico's en risico's op het niet naleven van wet- en regelgeving te identificeren en te beheersen. De uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten hebben wij voor het eerst gerapporteerd in onze nieuwe controleverklaring. De gemeente Zeist heeft al veel georganiseerd om fraudes te voorkomen, waaronder onder andere een overkoepelende frauderisico-analyse die jaarlijks wordt geactualiseerd en wordt geagendeerd binnen onder andere het Directieteam (DT).

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen**
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze kernboodschappen (2/3)

Maatregelen getroffen als gevolg van zorgfraude bij zorgleverancier

Zoals het college heeft opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering, in de toelichting rondom fraudebeheersing, is er een (vermoeden van) zorgfraude. Er is een extern onderzoek uitgevoerd door het zorgkantoor en de gemeente heeft ook intern een onderzoek laten uitvoeren. Het college heeft daarop maatregelen getroffen ten aanzien van de betrokken zorgleverancier. Het contract is ontbonden. Er wordt een bedrag teruggevorderd. Vanwege het faillissement van de zorgleverancier wordt deze volledig voorzien. Er zijn geen signalen dat medewerkers van de gemeente Zeist bij de fraude waren betrokken. Op dit moment wordt door de organisatie aanvullend in kaart gebracht welke leerpunten er zijn voor de interne beheersing om een volgende casus te voorkomen.

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2022 zijn geen andere aanwijzingen voor fraude aan het licht gekomen.

Het weerstandsvermogen wordt volgens eigen begrippen geclassificeerd als 'matig', maar niet alle algemene reserves zijn hierin betrokken

De ratio weerstandsvermogen van 0,81 (2021: 1,04) is vergelijkbaar met de begroting 2022 (0,80). Op basis van uw normen is dit matig. Bij de jaarrekening wordt een raadsvoorstel toegevoegd om de ratio te versterken naar 1,2 (voldoende).

In overeenstemming met de door de raad vastgestelde nota stabiliteitscriteria wordt in de berekening enkel de reserve weerstandsvermogen meegenomen.

In tegenstelling tot andere gemeenten heeft de gemeente Zeist een aparte algemene reserve als buffer voor de 'inkomensfunctie' van de gemeente.

De risicobereidheid typeren we daarom als voorzichtig.

De macro-economische omstandigheden kennen echter wel diverse onzekerheden, zoals de inflatie- en renteontwikkeling. Ook is de ontwikkeling van het gemeentefonds na 2026 nog niet helder. Terwijl de verschillende opgaven waar de gemeente Zeist voor staat uitdagend en complex zijn.

De gemeente Zeist werkt aan de actualisatie van het risicobeleid. Hier wordt onder andere de risicobereidheid nader uitgewerkt (verdere concretisering van de stabiliteitscriteria) en het beleid rondom risicomanagement geactualiseerd. Ook de nota borg- en garantstellingen wordt geactualiseerd. Beide zijn belangrijke kaders van de raad.

Terugkoppeling op de door u benoemde specifieke thema's

Tijdens de vergadering van de auditcommissie op 1 september 2022 is gekozen voor verstrekte subsidies, de AVG en onderwijshuisvesting als specifieke thema's, waarover u additioneel geïnformeerd wilt worden.

- Verstrekte subsidies: in 2022 heeft de gemeente een nieuwe workflow in het vernieuwde Zaaksysteem opgezet voor het subsidieproces, waardoor de inrichting van het proces is verbeterd. Het is nu zaak om de interne beheersmaatregelen te implementeren en te borgen in dit proces.
- AVG en onderwijshuisvesting: interne audits c.q. onderzoeken rondom AVG (privacy) en onderwijshuisvesting zijn onderhanden en moeten nog worden geagendeerd bij het college en de raad. We stellen voor om dit speerpunt door te schuiven naar volgend jaar, zodat we daar in onze boardletter en/of accountantsverslag 2023 inhoudelijk op kunnen reflecteren.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze kernboodschappen (3/3)

Ook in 2022 onzekerheden rondom prestatielevering in het sociaal domein

De gemeente Zeist heeft een plan van aanpak opgesteld voor de controle van het sociaal domein. Hierbij blijft de afhankelijkheid van derden groot. Om een tijdige afronding van de jaarrekening te kunnen waarborgen is de gemeente ook voor 2022 afhankelijk geweest van een tijdige indiening van de verantwoordingen op 1 april 2023, met name ten behoeve van het aspect prestatielevering. De totale onzekerheid is ongeveer gelijk gebleven ad €3,2 miljoen (2021: €3,0 miljoen).

Onrechtmatige aanbestedingen zijn toegenomen van €0,6 miljoen naar €0,8 miljoen

Voorgaand jaar bleken er onrechtmatigheden naar aanleiding van de uitgevoerde interne controle op de naleving van aanbestedingsrichtlijnen. Deze onrechtmatigheden komen voort uit vijf 'oude' opdrachten. Deze oude contracten leiden ook tot bestedingen (én dus onrechtmatigheden) in 2022 voor een omvang van €0,3 miljoen. Voor een gedeelte hiervan wordt in 2023 een aanbesteding opgestart, waarmee naar verwachting onrechtmatigheden worden opgelost. Daarnaast zijn er vier nieuwe crediteuren waarvan is geconstateerd dat deze ten onrechte niet EU zijn aanbesteed, wat leidt tot een onrechtmatigheid van €0,5 miljoen.

De gemeente heeft goede stappen gezet in het kader van de inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording

Met het begin van 2023 is voor gemeenten het nieuwe boekjaar gaan lopen en wordt de laatste stap in de vernieuwing van het BBV gezet. Het college moet nu zelf verantwoording afleggen over financiële rechtmatigheid. In 2022 is de gemeente Zeist actief bezig geweest met de inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording. Het is belangrijk om in 2023 de werkzaamheden meer periodiek (bijvoorbeeld per kwartaal) uit te voeren om de stand van zaken en eventuele bevindingen tijdig te signaleren.



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten**
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen



Speerpunten

Bij de uitvoering van de controle kunt u ons specifieke speerpunten meegeven. Dit hebben we met u besproken in de auditcommissievergadering van 1 september 2022. In dit hoofdstuk delen we onze observaties over deze drie speerpunten.

02



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten**
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Speerpunt 1: Verstrekte subsidies

In 2022 is een nieuwe workflow in het vernieuwde Zaaksysteem opgezet voor het subsidieproces; zaak is nu om de interne beheersmaatregelen te implementeren en te borgen in dit proces

Bij verstrekte subsidies is er sprake van zowel een termijn waarbinnen een subsidieaanvrager een aanvraag moet indienen alsook een termijn waarbinnen de gemeente moet beslissen. Deze termijnen zijn vastgelegd in respectievelijk artikel 7 en 8 van de Algemene Subsidie Verordening ('ASV') van de gemeente. Onderstaand geven wij de reflectie, opvolging en aanbevelingen op basis van de gerapporteerde constatering uit onze boardletter:

- De ASV is uit 2015. De actualisatie van de ASV is onderhanden. We raden aan om in de toekomst te waarborgen dat verordeningen en nota's eenmaal in de vier jaar worden geactualiseerd.
- De gemeente beschikt met ingang van 2022 over een centrale registratie van subsidies in het nieuwe Zaaksysteem. Dit zal van toepassing worden vanaf subsidieaanvragen 2023.

Uit de interne en externe controle blijken aandachtspunten in relatie tot de implementatie en inrichting van het nieuwe Zaaksysteem

In 2022 heeft de gemeente Zeist een nieuwe workflow in het vernieuwde Zaaksysteem opgezet om het subsidieproces en de bijbehorende interne beheersmaatregelen beter te borgen. Deze gaan van toepassing zijn vanaf de subsidievaststellingen voor 2022 en de subsidieverleningen voor 2023. De gemeente heeft wel alvast een interne controle uitgevoerd op het subsidieproces in dit Zaaksysteem. Uit de interne en onze externe controle blijken de volgende aandachtspunten:

- De uitvoering van een periodieke controle op de juistheid van de autorisaties aan de hand van de autorisatiematrix. Tijdens de interim-controle hebben we al geconstateerd dat de autorisaties niet altijd in overeenstemming zijn met het mandaat. Er is geen sprake van een financiële onrechtmatigheid gezien het mandaatbesluit geen onderdeel is van het normenkader. We adviseren om de minimaal vereiste functiescheiding in te richten.
- Het gebruikersgemak voor de subsidieontvangers en subsidiebehandelaars kan worden verbeterd door het doorontwikkelen van bepaalde functies (automatische herinneringen, digitale handtekening, gebruik van sjablonen, etc). Dit is relevant omdat wij op basis van deelwaarnemingen hebben geconstateerd dat nu niet aan alle (beslis)termijnen wordt voldaan.
- De integratie met het financiële systeem. Het aansluiten van de subsidie-administratie en de financiële administratie is nu een handmatig proces. We raden aan om te onderzoeken of een interface gerealiseerd kan worden.
- Tijdens de inrichting van het subsidieproces is geen formele documentatie van de inrichting opgesteld (inrichtingsdocument). Het risico is dat de kennis niet vastligt, hetgeen de efficiënte en zorgvuldige wijze van (toekomstig) beheren van het proces en het systeem negatief kan beïnvloeden.

De workflow in het vernieuwde Zaaksysteem geeft de randvoorwaarden om het proces juist in te regelen. De aandachtspunten zijn helder geformuleerd. Het is nu zaak die aandachtspunten tijdig in het systeem in te regelen om de interne beheersing in het systeem te borgen, zodat het proces voor zowel de subsidieontvangers als subsidiebehandelaars effectiever wordt, het gebruikersgemak wordt vergroot en aan de (beslis)termijnen wordt voldaan.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten**
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Speerpunt 2 en 3: AVG en onderwijshuisvesting

Interne audits c.q. onderzoeken rondom AVG (privacy) en onderwijshuisvesting zijn onderhanden

Speerpunt 2: AVG

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming ('AVG') van toepassing. Elke organisatie moet een privacyadministratie beheren waarmee kan worden aangetoond dat zij voldoet aan de vereisten van de AVG. We brengen in kaart hoe de gemeente Zeist waarborgt dat wordt voldaan aan de AVG.

Op basis van de procesbespreking met de Chief Information Security Officer ('CISO') en de Functionaris Gegevensbescherming ('FG') hebben we een eerste beeld gekregen van de beheersomgeving die de ambtelijke organisatie heeft ingeregeld om te voldoen aan de AVG.

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het FG-auditverslag en het gerelateerde 'visiedocument'. In het FG-auditverslag wordt onder andere aandacht gegeven aan een doelmatige en doeltreffende beleidsvoering in het kader van privacy. Binnenkort gaat dit verslag de bestuurlijke route in en wordt het ingebracht in het college en de raad.

Op basis van dit FG-auditverslag en het gerelateerde visiedocument is het de planning dat volgend jaar vanuit Informatievoorziening ('IV') het initiatief wordt genomen om een plan van aanpak op te stellen om waar nodig te komen tot extra maatregelen om dat ambitieniveau invulling te geven.

Vanwege de latere oplevering dan verwacht van onze rapportage interim-bevindingen stellen wij voor om dit speerpunt door te schuiven naar volgend jaar, zodat we daar in onze boardletter en/of ons accountantsverslag 2023 inhoudelijk op kunnen reflecteren.

Speerpunt 3: Onderwijshuisvesting

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basis-onderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. Onderwijshuisvesting is hierdoor een onderdeel van de vastgoedportefeuille van de gemeente Zeist.

De bekostiging van onderwijshuisvesting is al jarenlang onderwerp van discussie in de sector. De steeds hogere kwalitatieve eisen (waaronder bijvoorbeeld eisen inzake duurzaamheid en luchtkwaliteit) en de stijgende bouwkosten zorgen voor een grotere investeringsopgave en structureel hogere kapitaallasten.

Op basis van het door de raad vastgestelde Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs ('SHP') en de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Zeist 2015 is er een planning, een financieel kader en een richtlijn voor de wijze waarop de gemeente het beleid uitvoert. De monitoring en verantwoording van het programma vinden plaats via de gemeentelijke P&C-producten en het Integrale Huisvestingsplan ('IHP') dat jaarlijks wordt opgesteld.

De gemeente Zeist heeft een onderzoek uit laten voeren naar het onderwijs-huisvestingsbeleid, de kaders en financiering, dat door verschillende oorzaken is vertraagd. Uit het onderzoek blijkt dat de uitvoering van het programma voor een groot deel conform de richtlijnen en uitgangspunten verloopt. Wel zijn een aantal knelpunten vastgesteld. De resultaten worden binnenkort geagendeerd in het college en de raad. Daarom stellen we voor om ook dit speerpunt door te schuiven naar volgend jaar, zodat we daar in onze boardletter en/of ons accountantsverslag 2023 inhoudelijk op kunnen reflecteren.

-  Aanbiedingsbrief
-  Onze kernboodschappen
-  Speerpunten
-  **Onze conclusies**
-  Ontwikkelingen 2022
-  Jaarverslag
-  Jaarrekening
-  Vooruitblik
-  Onze samenwerking
-  Bijlagen

Onze conclusies

In dit hoofdstuk wordt uitleg gegeven over ons oordeel bij de jaarrekening. Hierin lichten we de geconstateerde fouten en onzekerheden voor de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid toe.

03



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies**
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze conclusies

Ons oordeel bij uw jaarstukken 2022 is goedkeurend voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid

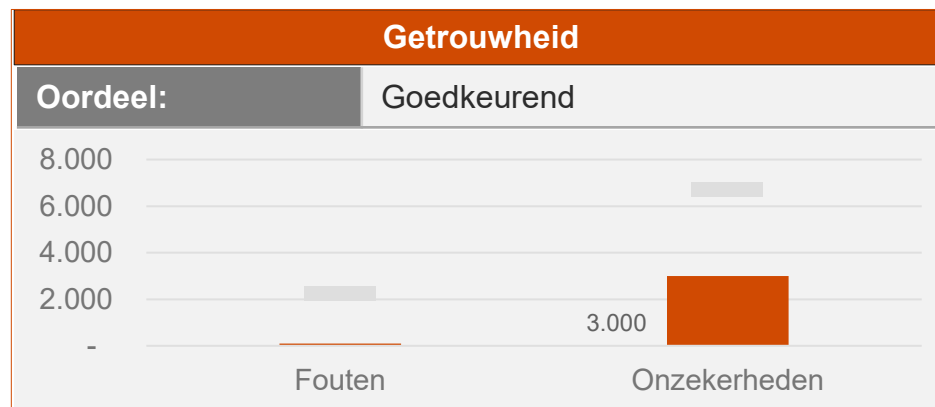
Uw jaarrekening geeft een getrouw beeld

De accountantscontrole over 2022 van de gemeente Zeist is afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring op het aspect getrouwheid en financiële rechtmatigheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad.

Fouten en onzekerheden geconstateerd in relatie tot getrouwheid

In totaliteit hebben we twee controleverschillen geconstateerd in relatie tot getrouwheid, die beide zijn gecorrigeerd.

De onzekerheden vanuit het sociaal domein met betrekking tot de prestatielevering zijn €3,2 miljoen (2021: €3,0 miljoen). De overzichten van deze fouten en onzekerheden inzake getrouwheid worden [hier](#) getoond.



■ = absoluut bedrag fouten of onzekerheden x €1.000

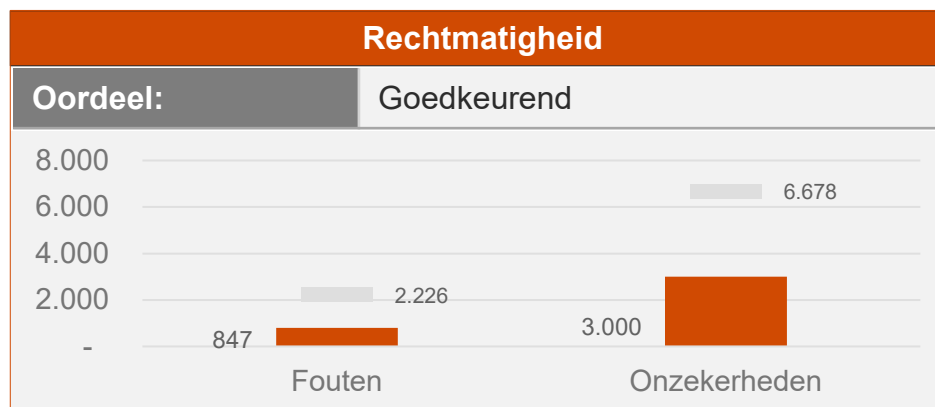
■ = door u vastgestelde goedkeuringstolerantie x €1.000

De totale rechtmatigheidsfout is €0,8 miljoen

Het totaal van de rechtmatigheidsfouten en -onzekerheden komt neer op respectievelijk €0,8 miljoen en €3,2 miljoen (2021: €0,6 miljoen en €3,0 miljoen). Afwijkingen van rechtmatigheidscriteria zijn veelal niet te corrigeren. Het detailoverzicht van fouten en onzekerheden inzake rechtmatigheid vindt u [hier](#).

Overige informatie in uw jaarverslag is consistent met uw jaarrekening

Als accountants zijn wij ervoor verantwoordelijk dat wij in onze controleverklaring verslag uitbrengen over de overige informatie die in het jaarverslag is opgenomen. De overige informatie omvat uw hoofdstuk algemeen, hoofdstuk investeringsfonds, de programmaverantwoording, de paragrafen en de overige bijlagen. Wij hebben geen materiële inconsistenties, materiële onjuistheden en/of omissies opgemerkt in de informatie die op grond van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) moet worden verstrekt.



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies**
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overzicht van gecorrigeerde fouten inzake getrouwheid



De volgende geconstateerde afwijkingen betreffen de gecorrigeerde fouten in relatie tot getrouwheid, boven de gestelde rapporterings-tolerantie van €100.000.

#	Beschrijving	Jaarrekeningpost	Fouten	Onzekerheden
1	Debetbedragen in de crediteurenadministratie: we hebben tijdens de controle op de crediteuren (kortlopende schulden) vastgesteld dat er 'negatieve' crediteuren in de crediteurenlijst zaten. Dit zijn eigenlijk debiteuren (vorderingen). We hebben een correctie voorgesteld om dit te corrigeren. Dit is verwerkt in de definitieve versie van de jaarrekening.	Netto vlottende schulden en uitzettingen met een looptijd meer dan één jaar	€152.000	€0
		Totaal	€152.000	€0



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overzicht van ongecorrigeerde fouten en onzekerheden inzake getrouwheid



De volgende geconstateerde afwijkingen betreffen de ongecorrigeerde fouten en onzekerheden in relatie tot getrouwheid, boven de rapporteringstolerantie van €100.000. Het college heeft geconcludeerd dat het kwalitatieve en kwantitatieve effect niet materieel is.

#	Beschrijving	Jaarrekeningpost	Fouten	Onzekerheden
1	Sociaal domein: van een aantal zorgleveranciers Wmo zijn (nog) geen productie-verantwoordingen met controleverklaringen verkregen. Er is geen zekerheid rondom de prestatielevering voor deze zorgleveranciers.	Sociaal domein - Zorg in Natura	€0	€1.398.000
2	Sociaal domein: van een aantal zorgleveranciers Jeugd zijn (nog) geen productie-verantwoordingen met controleverklaringen verkregen. Er is geen zekerheid rondom de prestatielevering voor deze zorgleveranciers.	Sociaal domein - Zorg in Natura	€0	€1.806.000
Totaal			€0	€3.204.000

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overzicht van fouten en onzekerheden inzake rechtmatigheid

De volgende geconstateerde afwijkingen betreffen de geconstateerde fouten en onzekerheden in relatie tot rechtmatigheid, boven de gestelde rapporteringstolerantie van €100.000. Afwijkingen in relatie tot rechtmatigheid zijn niet te corrigeren. Het college heeft geconcludeerd dat het kwalitatieve en kwantitatieve effect niet materieel is. Wij zijn het eens met deze beoordeling van het college.

#	Beschrijving	Jaarrekeningpost	Fouten	Onzekerheden
1	Aanbestedingen: vanuit de controle op de aanbestedingen is een onrechtmatigheid van €0,8 miljoen geconstateerd.	Inkopen en aanbestedingen	€847.000	€0
2	Getrouwheid: een ongecorrigeerde correctie voor getrouwheid is ook een bevinding voor rechtmatigheid	Sociaal domein	€0	€3.204.000
Totaal			€0	€3.204.000

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies

⇌ Ontwikkelingen 2022

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Jaarverslag

Jaarrekening

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

Ontwikkelingen 2022

In dit hoofdstuk beschrijven we relevante ontwikkelingen voor het stedelijk domein, het sociaal domein en het domein bedrijfsvoering.

04



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Ruimtelijk domein (1/2)

De grondexploitaties van de gemeente Zeist ontwikkelen zich positief in 2022

Het risicoprofiel van de grondexploitaties is relatief laag

Per 31 december 2022 is er sprake van twee actieve projecten, zijnde de Gemeentewerf en Huis ter Heide-West. Het Huis ter Heide-West-project is onderdeel van [Hart van de Heuvelrug](#). Door het afsluiten van het project Geiserlaan is er geen sprake meer van een verliesvoorziening.

In 2022 is conform de voorgeschreven BBV-methodiek van Percentage-Of-Completion ('POC') een winstneming in het grondbedrijf behaald van €0,2 miljoen. De winst wordt in de (algemene) reserve winstneming grondexploitaties gedoteerd. Pas na realisatie van het gehele project wordt de winst gestort in de reserve grondbedrijf. Deze (bestemmings)reserve grondbedrijf heeft per 31 december 2022 een omvang van €906.000.

Het financiële risicoprofiel van de gemeente Zeist, met slechts één risico-dragende grondexploitatie, is beperkt.

Als onderdeel van het risicomanagement wordt jaarlijks de gewenste hoogte voor de reserve grondexploitatie bepaald. Dit gebeurt jaarlijks bij de jaarrekening en de actualisatie van het MPSO. De reserve biedt voldoende ruimte voor een primaire egalisatie tussen winstgevendende en verlieslatende grondexploitaties en heeft dit jaar meer financiële ruimte gekregen om tegenvallers op projecten op te vangen.

De gemeente Zeist doet aan 'situationeel grondbeleid', wat betekent dat de keuze van de rol die de gemeente inneemt afhankelijk is van op welke manier invulling wordt gegeven aan een project. Per project maakt de gemeente de afweging wat de meest passende ontwikkelstrategie is. Na 2026 is de verwachting dat de laatste, op dit moment actieve, grondexploitatie is afgerond.

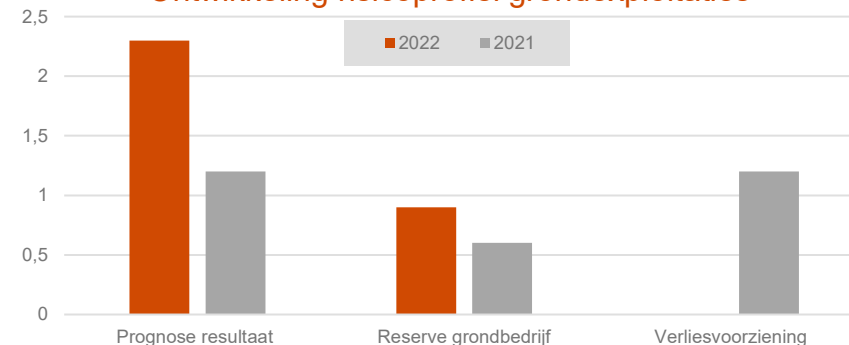
We raden aan om de nota grondbeleid te actualiseren

Het huidige grondbeleid dateert uit 2008 (2008-2012). Mede gezien de wijziging in het BBV rondom grondexploitaties (onder andere introductie van de POC, die wel is verwerkt in het raadsbesluit 18RV068), hebben we het college voorgaand jaar aangeraden de nota grondbeleid te actualiseren. Dit is nog niet gebeurd.

Interne beheersing grondexploitaties

Wij hebben vanuit de controle op de grondexploitaties ook gekeken naar de projectbeheersing. We zien hierbij een organisatie die stuurt op planexploitaties en de daarmee samenhangende risico's. De exploitaties worden voor de jaarrekening in hun geheel geactualiseerd. Uit besprekingen en onderbouwingen hebben wij geconstateerd dat er voldoende aandacht is voor de beheersing van de financiële risico's.

Ontwikkeling risicoprofiel grondexploitaties



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Ruimtelijk domein (2/2)

De parameters zijn aangepast naar aanleiding van de economische ontwikkelingen

De parameters voor de grondexploitaties zijn evenwichtig ingeschat

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag.

In 2021 heeft de gemeente de kosten voor bouw- en woonrijp maken eenmalig verhoogd met 9,2% op basis van de GWW-index. Dit was een hogere stijging ten opzichte van het landelijk beeld in de grondexploitaties (3-5%). Maar dit sluit aan met de uiteindelijke gemiddelde inflatie in 2022 (10%). In 2022 heeft de gemeente voor de toekomstige jaren een parameter kostenstijging van 3% verwerkt (2021: 1,7-2,5%). Voor de lange termijn rekent de gemeente met onderstaande parameters. Deze hebben wij beoordeeld en zijn voor de grondexploitaties evenwichtig bepaald.

Parameters	MPG 2023	MPG 2022	Schatting 2022
Rente	0,87%	1,16%	●
Disconteringsvoet	2,0%	2,0%	●
Kostenstijging	3,0%	1,7-2,5%	●
Opbrengsten stijging woningbouw	0,0%	1,5-1,7%	●
Opbrengsten stijging sociale woningbouw	0,0%	0,0%	●

● Voorzichtig ● Evenwichtig

De grondexploitatie 'Hart van de Heuvelrug' nader toegelicht

Het project Hart van de Heuvelrug is een gebiedsontwikkeling in samenwerking met de provincie Utrecht en de gemeente Soest. In de gebiedsontwikkeling is aan de ene kant sprake van investeringen in natuur (groene gebieden) die grotendeels worden gefinancierd door uit te geven kavels voor woningbouw en bedrijventerreinen (rode gebieden). Het gebied wordt als totaal gebiedsontwikkeling gezien, waarbij er sprake is van financiële verevening tussen de rode en groene projecten en ook duidelijke contractuele afspraken zijn gemaakt over de risico's in het project. De financiële risico's liggen hierbij met name bij de provincie Utrecht.

De gemeente heeft een notitie opgesteld waarin de ontwikkelingen, parameters en risico's zijn uiteengezet waardoor een goed inzicht wordt verkregen in de onderlinge samenhang, de financiële status en de verantwoordelijkheden. We concluderen dat de gerelateerde uitgangspunten evenwichtig zijn bepaald.

De Zeister grondexploitatie Huis ter Heide West maakt deel uit van deze integrale gebiedsontwikkeling. Het resultaat van de grondexploitatie Huis ter Heide West is neutraal (€0). Dit komt omdat het resultaat van de grondexploitatie gelijk is aan de bijdrage aan de gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug. Een eventueel 'nadeel' op deze grondexploitatie komt in beginsel voor rekening van de provincie Utrecht.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
 - Ruimtelijk domein
 - Sociaal domein**
 - Bedrijfsvoering
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Sociaal domein (1/2)

In de P&C-producten wordt gerapporteerd over taakstellingen

De realisatie van de taakstellingen is nader gekwantificeerd

Voor zowel Jeugdzorg als Wmo zijn vanaf 2022 taakstellingen (€0,5 miljoen per jaar tot en met 2026) in de begroting opgenomen. Er is gekeken naar mogelijkheden om deze taakstelling in te vullen. In de P&C-producten worden sinds voorgaand jaar de realisatie van de taakstellingen geduid ten opzichte van de begrote taakstellingen.

Het risico is aanwezig dat de taakstelling de komende jaren niet gerealiseerd gaat worden. Dit risico is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en verrekend in de weerstandsratio. In het dashboard van de stabiliteitscriteria wordt de raad geïnformeerd over de voortgang en het risico van deze taakstelling.

Hogere lasten dan vorig jaar, wel (nagenoeg) gelijk aan de (gewijzigde) begroting

De werkelijke kosten zijn ongeveer gelijk aan de (gewijzigde) begroting, maar wel €1,3 miljoen hoger dan voorgaand jaar. De stijging van €1,3 miljoen ten opzichte van voorgaand jaar wordt met name veroorzaakt in product 'Wijkteams' en product 'Maatschappelijke dienstverlening 18-'. In de twee bestuursrapportages uit 2022 is reeds geanticipeerd op deze stijging.

De gemeente Zeist signaleert een toenemende vraag naar hulp voor 'lichtere' problematiek. In de bestuursrapportage wordt als een van de redenen beschreven dat de gemeente Zeist 'outreaching' werkt, bijvoorbeeld met de school CJG'ers. Deze zichtbaarheid maakt bijvoorbeeld dat onderwijspersoneel ouders sneller naar het CJG verwijst.

Tegelijkertijd ervaart de gemeente Zeist ook een toenemende complexiteit (en daarmee zwaardere) zorgvragen. Bij complexe zorgvragen is er vaak sprake van problemen op meerdere gebieden. Dit resulteert in meerdere beschikkingen en hogere kosten per gezin. Daarbij werkt de wachtlijst voor ggz-hulp voor volwassenen vertragend bij het oplossen van problemen, wanneer ouders bereid zijn ook voor zichzelf hulp te zoeken. De toenemende complexiteit van de zorgvraag heeft verschillende redenen.

Lasten per product in programma 'Merkbaar beter in zorg voor elkaar'	Rekening 2021 (x €1.000)	Begroting 2022 (x €1.000)	Begroting gewijzigd 2022 (x €1.000)	Rekening 2022 (x €1.000)
620: Wijkteams	7.027	6.822	9.354	9.145
660: Maatwerkvoorziening	2.645	2.089	2.385	2.448
671: Maatsch. dienstverlening 18+	13.499	12.544	13.740	14.030
672: Maatsch. dienstverlening 18-	15.537	14.432	18.647	18.666
681: Geëscaleerde zorg 18+	145	109	109	427
682: Geëscaleerde zorg 18-	6.698	4.444	2.267	2.051
Totaal	45.551	40.440	46.502	46.767

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Sociaal domein (2/2)

De gemeente Zeist heeft de ambitie om de controle op prestatielevering binnenshuis te halen

De gemeente Zeist heeft de ambitie om de controle op prestatielevering binnenshuis te halen

In 2021 is binnen de gemeente Zeist een pilot uitgevoerd om zelf de prestatielevering te gaan controleren, zodat de gemeente minder c.q. niet afhankelijk is van de productieverantwoordingen van de zorgleveranciers. Uit de pilots in 2021 bleek dat voor prestatielevering niet zonder meer 'gesteund' kon worden op de controles in de zorgapplicatie. Op basis van de gerelateerde aanbevelingen zijn acties uitgezet, waarna een vervolgonderzoek wordt uitgevoerd met name over a) de wijze van beschikken en b) het integreren van de toets op de prestatielevering. Door personele wisselingen zijn de nieuwe medewerkers in 2022 met de reguliere controles begonnen in het sociaal domein. De ambitie voor 2023 is er om de prestatielevering zelf te gaan controleren.

We hebben het college en de directie van de gemeente Zeist aangeraden om de interne beheersingsmaatregelen gedurende 2022 meer in lijn te brengen met de [SDO-notitie](#) van de NBA. Hierdoor zouden verbeteringen kunnen worden doorgevoerd en op deze wijze kan de prestatielevering in combinatie met de kwaliteit van zorg op basis van interne beheersingsmaatregelen worden aangetoond. Het effect is bovendien dat minder 'gesteund' hoeft te worden op de productieverantwoordingen van zorgleveranciers zodat het 'dossier' sociaal domein afgerond is op het moment van opstellen van de jaarrekening.

Ook in 2022 blijven er onzekerheden rondom de prestatielevering ZIN

De gemeente Zeist steunt dus voor 2022 nog in belangrijke mate op de productieverantwoordingen voor de prestatielevering van de zorg. Om een tijdige afronding van de jaarrekening te kunnen waarborgen, is de gemeente afhankelijk van een tijdige indiening door de aanbieders (voor 1 april 2022). Daarnaast geldt dat de gemeente Zeist voor kleinere zorgaanbieders niet de voorwaarde heeft gesteld tot het verrichten van een externe accountantscontrole. Dit is om de administratieve lasten voor kleinere aanbieders te verminderen. De onzekerheden zijn in 2022 ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van voorgaand jaar ad €3,2 miljoen (2021: €3,0 miljoen).

Proactieve aanpak rondom pgb's zorgt ervoor dat er geen onzekerheden zijn ten aanzien van de prestatielevering

Voor alle cliënten die een pgb-budget ontvangen worden door de gemeente beschikkingen verstrekt aan de cliënt. Conform landelijke afspraken verzorgt de Sociale Verzekeringsbank ('SVB') het administratieve proces rondom de pgb-verstrekingen en legt daarover verantwoording af aan de gemeenten. Bij de SVB wordt echter niet getoetst op het aspect prestatielevering. Doordat de gemeente zelf proactief uitgebreide tests heeft uitgevoerd op aspecten als het beoordelen van de rechtmatigheid zorgvraag, administratieve afhandeling en vaststellen en verwerken van pgb's (inclusief prestatielevering), is zelfstandig zekerheid verkregen over zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van de te verantwoorden lasten in het kader van de pgb's.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
 - Ruimtelijk domein
 - Sociaal domein
 - Bedrijfsvoering**
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Bedrijfsvoering

We hebben geen nieuwe (significante) tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd en de gemeente Zeist heeft goede stappen gezet in het kader van de inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording

Wij hebben geen nieuwe (significante) tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd

In onze boardletter van 5 december 2022 hebben we gerapporteerd over de door ons geconstateerde bevindingen in het kader van de interne beheersing. We rapporteerden in totaliteit elf bevindingen, waarvan drie met prioriteit hoog. Eén heeft betrekking op prestatielevering in het sociaal domein en de andere twee op de beheersing van de IT-omgeving; zie onderstaande. Er zijn geen nieuwe (significante) tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd tijdens de jaareindecontrole.

Er wordt gewerkt aan verbetering van de beheersing van de IT-omgeving

Wij hebben ons opnieuw verdiept in uw IT-beheerprocessen. De focus lag hierbij op het beoordelen van de IT-beheersmaatregelen rond de IT-systemen die relevant zijn voor de jaarrekeningcontrole.

In lijn met 2021 hebben wij vastgesteld dat de algemene IT-beheersmaatregelen voor de financieel relevante applicaties stabiel zijn, maar op onderdelen wel geformaliseerd moeten worden. Hier zien we verbeterpunten op het gebied van gebruikersbeheer. Deze bevindingen hebben betrekking op a) het formaliseren van procedures over het toekennen, wijzigen en intrekken van gebruikersrechten en b) het terugbrengen van 'generieke' accounts met uitgebreide rechten.

Beide bevindingen zijn onderhanden. Er zijn geen nieuwe (significante) tekortkomingen in de IT-beheersing geconstateerd tijdens de eindejaarscontrole.

Geen bevindingen in het kader van de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij zijn verplicht melding te maken van onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Bij onze controle is in dit opzicht niets naar voren gekomen wat aan u moet worden gemeld, buiten de hiernaast opgenomen bevindingen.

De gemeente heeft goede stappen gezet in het kader van de inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording

Met het begin van 2023 is voor gemeenten het nieuwe boekjaar gaan lopen en wordt de laatste stap in de vernieuwing van het BBV gezet. Het college van burgemeester en wethouders is al staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid en moet nu zelf verantwoording afleggen over financiële rechtmatigheid.

Waar voorheen een externe accountant een oordeel vormde over de rechtmatigheid en hierover verslag uitbracht, moet het college nu zelf een [rechtmatigheidsverantwoording](#) opnemen in de jaarrekening. In 2022 is de gemeente Zeist actief bezig geweest met de inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is een basisniveau van de interne beheersing (met een mix van maatregelen) op basis waarvan de controle uitgevoerd kan worden. En de gemeente heeft de ambitie om de volgende stappen te zetten. Hierbij zien we dat de (verbijzonderde) interne controles bijna geheel worden uitgevoerd door team Control, terwijl de ambitie was om deze controlemaatregelen onder te brengen bij de eerste en tweede lijn.

-  Aanbiedingsbrief
-  Onze kernboodschappen
-  Speerpunten
-  Onze conclusies
-  Ontwikkelingen 2022

Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

 Jaarrekening

 Vooruitblik

 Onze samenwerking

 Bijlagen

Jaarverslag

In dit hoofdstuk beschrijven we wat ons is opgevallen in relatie tot de informatiewaarde van het jaarverslag. Daarnaast beschrijven we onze visie op de financiële positie.

05



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Financiële positie**
- Observaties jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Financiële positie (1/3)

De financiële positie is goed te noemen, waarbij wel aandacht moet blijven voor de belastingcapaciteit en de structurele exploitatieruimte

De financiële positie van uw gemeente zegt iets over de mate waarin de gemeente in staat is om zijn schulden af te lossen, onverwachte tegenvallers op te vangen en noodzakelijke ombuigingen te realiseren. De gemeente Zeist kenmerkt zich als een financieel stabiele gemeente. De laatste jaren staat de financiële positie echter onder druk. De toenemende kosten in het sociaal domein, het achterblijven van structurele rijksmiddelen en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn voorbeelden hiervan.

Binnen de gemeente Zeist is het ‘dashboard stabiliteitscriteria’ ontwikkeld, wat u inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente

In 2021 hebt u de nota stabiliteitscriteria vastgesteld en tevens heeft het college in dat kader een ‘dashboard stabiliteitscriteria’ ontwikkeld. Het dashboard geeft inzicht waar de financiële positie op objectieve wijze wordt getoond aan de hand van diverse stabiliteitscriteria. Het geeft de ‘financiële staat van de gemeente Zeist’ weer.

De financiële positie is goed te noemen, waarbij wel aandacht moet blijven voor de belastingcapaciteit en de structurele exploitatieruimte

In de tabel hiernaast hebben wij de zes verplichte kengetallen onder elkaar gezet om de ontwikkeling van de financiële weerbaarheid en wendbaarheid te beschouwen. We zien daarbij dat de kengetallen grotendeels gelijk zijn gebleven met vorig jaar. Elk van deze kengetallen begeeft zich aan de ‘goede’ kant van het landelijk gemiddelde, met uitzondering van de belastingcapaciteit. Volgens de nota stabiliteitscriteria is op het moment dat de signaalwaarde boven de bandbreedte van 105% uitkomt een gesprek met de raad gewenst over de (on)wenselijkheid van verdere verhoging en de gevolgen hiervan.

De structurele exploitatieruimte is toegenomen van 2% in 2021 naar 6% in 2022. De komende begrotingsjaren laten een reëel evenwicht zien met een structurele exploitatieruimte van 6%, oplopend naar 8% in 2025. Dat wil zeggen dat de structurele lasten lager zijn dan de structurele baten. Belangrijk is wel dat de kengetallen moeten worden gezien in relatie met de uitdagingen van de gemeente Zeist zoals cao-stijgingen, prijsstijgingen, taakstellingen die nog moeten worden gerealiseerd en de onduidelijkheid van het gemeentefonds in de toekomst.

De nettoschuldquote is erg laag vergeleken met het landelijk gemiddelde. Daardoor is het renterisico voor de gemeente Zeist laag.

Kengetallen	Gemeente Zeist		Landelijk**	
	2022	2021	2022*	2021
Weerbaarheid				
Solvabiliteit	66%	65%	30%	31%
Grondexploitaties	0%	1%	7%	9%
Structurele exploitatieruimte	6%	2%	0,2%	1%
Wendbaarheid				
Nettoschuldquote	4%	11%	74%	73%
Nettoschuldquote gecorrigeerd	1%	7%	68%	67%
Belastingcapaciteit	120%	108%	105%	105%
* Op basis van de begroting 2022				
** Bron: https://findo.nl/jive				

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Financiële positie**
- Observaties jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Financiële positie (2/3)

Het weerstandsvermogen wordt volgens eigen begrippen geclassificeerd als ‘matig’, maar niet alle algemene reserves zijn hierin betrokken

Het weerstandsvermogen wordt volgens eigen begrippen geclassificeerd als ‘matig’, maar niet alle algemene reserves zijn hierin betrokken

De gemeente Zeist stuurt voor de ratio weerstandsvermogen (beschikbaar/benodigd vermogen) op een waarde tussen 1,0 en 1,4 (voldoende). De ratio wordt als onvoldoende beoordeeld bij een waarde tussen 0,8 en 1, voldoende tussen 1,0 en 1,4, ruim voldoende tussen 1,4 en 2,0 en als uitstekend bij een waarde groter dan 2,0. Voor de berekening van het benodigd vermogen op basis van de geïdentificeerde financiële risico's wordt een simulatiemodel gebruikt met een zekerheidsniveau van 90%.

De ratio weerstandsvermogen van 0,81 (2021: 1,04) is vergelijkbaar met de begroting 2022 (0,80). Op basis van uw normen is dit matig. Bij de jaarrekening wordt een raadsvoorstel toegevoegd om de ratio te versterken naar 1,2 (voldoende).

De nota financiële stabiliteitscriteria beschrijft de ‘signaalwaarde’

U hebt de gewenste signaalwaarde van de weerstandsratio vastgesteld op een bandbreedte tussen 1,0 en 1,4. De ratio weerstandsvermogen betreft de beschikbare weerstandscapaciteit (dus de actuele hoogte van de reserve weerstandsvermogen) gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (omvang geïnventariseerde risico's). Bij een gelijk bedrag aan beschikbaar en benodigd weerstandsvermogen kunnen alle risico's financieel worden afgedekt. De signaalwaarde van 1,0 wordt beschouwd als een goede ‘alarmknop’.

In overeenstemming met de door de raad vastgestelde nota stabiliteitscriteria wordt in de berekening enkel de reserve weerstandsvermogen meegenomen.

In tegenstelling tot andere gemeenten heeft de gemeente Zeist een aparte algemene reserve als buffer voor de ‘inkomensfunctie’ van de gemeente. De risicobereidheid typeren we daarom als voorzichtig. De macro-economische omstandigheden kennen echter wel diverse onzekerheden, zoals de inflatie- en renteontwikkeling. Ook is de ontwikkeling van het gemeentefonds na 2026 nog niet helder. Terwijl de verschillende opgaven waar de gemeente Zeist voor staat uitdagend en complex zijn.

De gemeente Zeist werkt aan de actualisatie van het risicobeleid. Hier wordt onder andere de risicobereidheid nader uitgewerkt (verdere concretisering van de stabiliteitscriteria) en het beleid rondom risicomanagement geactualiseerd. Ook de nota borg- en garantstellingen wordt geactualiseerd. Beide zijn belangrijke kaders van de raad.

Schaarste vraagt om prioritering

In de toelichting op de programma's lezen wij als verklaring voor lagere lasten geregeld dat door krapte op de arbeidsmarkt de capaciteit niet beschikbaar was om de geplande uitvoering te realiseren zowel bij aanbieders/leveranciers als bij de gemeente. Ook in de gesprekken die we voeren met de ambtelijke organisatie merken we dat er een tekort is aan arbeidskrachten en veel openstaande vacatures. De verwachting is dat de schaarste op de arbeidsmarkt (mede door de vergrijzing) de komende jaren zal blijven. Het is daarom zaak om na te gaan denken hoe taken op een andere manier in de toekomst kunnen worden ingevuld. Wij adviseren daarnaast voor de kortere termijn om meer expliciet keuzes te maken in de prioritering van de (niet-wettelijke) doelstellingen en taken.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Financiële positie**
- Observaties jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Financiële positie (3/3)

Ondanks het feit dat 2022 een ‘bijzonder’ jaar was, kunnen we concluderen dat het ‘voorspellend vermogen’ van de gemeente Zeist kan worden verbeterd

Het werkelijke saldo van baten en lasten voor 2022 voor mutaties reserves (het operationeel resultaat) is €14,4 miljoen positief, waar bij de tweede bestuursrapportage nog werd uitgegaan van €1,3 miljoen negatief. Een forse verbetering van €15,7 miljoen. Het gerealiseerde resultaat na reservemutaties is uitgekomen op €11,5 miljoen positief en is daarmee €4,0 miljoen hoger dan de verwachting bij de tweede bestuursrapportage.

De grafiek hiernaast laat het verschil tussen het begrote en gerealiseerde saldo van baten en lasten zien (voor reservemutaties) van 2019 tot en met 2022.

De tabel geeft weer dat de verschillen tussen begroting en realisatie significant zijn en oplopen sinds 2019. De meest omvangrijke verschillen in 2022 zijn:

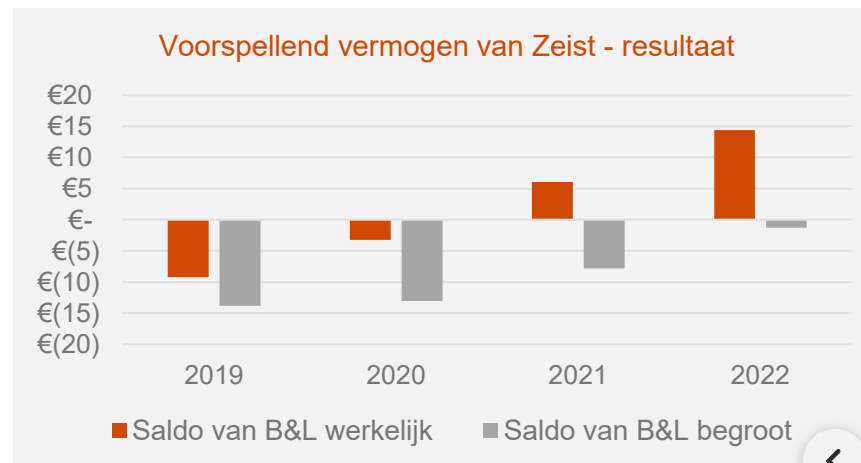
- ‘Vitale gemeenschappen’: €2,1 miljoen voordeel doordat met name niet alle (dagelijkse) onderhoudswerkzaamheden voor sportaccommodaties die in de begroting zaten, zijn uitgevoerd omdat dit niet altijd noodzakelijk bleek. Daarnaast zijn hogere opbrengsten begraafplaatsen en crematoria (€0,5 miljoen) gerealiseerd.
- ‘Merkbaar beter in zorg voor elkaar’: €2,4 miljoen voordeel door een achtergebleven zorgvraag ten opzichte van de begroting op maatwerkdienstverlening 18- (€1,2 miljoen) en 18+ (€0,7 miljoen).
- ‘Toekomstbestendig wonen’: €2,5 miljoen voordeel door vertraging in de investeringen in wonen en bouwen (€1,4 miljoen), waaronder een rijkscompensatie van €0,6 miljoen voor de uitstel van de Omgevingswet en kostenverhalen via een anterieure overeenkomst voor Drieluik Den Dolder bij ProRail (€0,4 miljoen). Daarnaast zijn hogere opbrengsten in het wonen en bouwen gerealiseerd van €0,5 miljoen.

- Overhead: €4,3 miljoen voordeel door onder andere de doorbelasting aan derden, zoals €0,6 miljoen voor opvang Oekraïense vluchtelingen wat gecompenseerd wordt door het rijk. Daarnaast zorgt een boektechnische manier van doorschuiven van het ICT-budget voor grote verschillen. In 2023 wordt deze systematiek aangepast.

Ondanks het feit dat 2022 een ‘bijzonder’ jaar was, kunnen we concluderen dat het ‘voorspellend vermogen’ van de gemeente Zeist kan worden verbeterd.

Aanbeveling ter verdere verbetering

We adviseren het college om ook tussentijds kritisch te kijken naar de meer incidentele mee- dan wel tegenvallers en specifieke balansposten die nu (alleen) per jaareinde worden bepaald.



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Financiële positie
- Observaties jaarverslag**
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Observaties jaarverslag

De kwaliteit, leesbaarheid en informatiewaarde van uw jaarverslag is ruim voldoende



Jaarrekening en jaarverslag zijn verenigbaar

Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn.



Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan het BBV.



Kwaliteit paragrafen

Wij hebben vastgesteld dat alle verplichte informatie in de paragrafen is opgenomen. De paragrafen zijn verschillend qua informatiewaarde. Zo geeft de paragraaf weerstandsvermogen bijvoorbeeld veel toelichting over risicomanagement en de risico's. Er is daarbij ook een nadere beschrijving en toelichting op de kengetallen opgenomen.



De informatiewaarde is ruim voldoende

Ons oordeel is gebaseerd op de leesbaarheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses. Wij zijn van mening dat het jaarverslag de raad de gewenste informatie verschaft per beleidsterrein. Het is leesbaar en de activiteiten bij de programma's worden concreet beschreven.

In 2022 is per programma een bondige inleiding geschreven met de gerealiseerde doelen. Daarnaast zijn in tabelvorm alle doelen en de realisatie weergegeven. Door middel van de smileys en vinken, en een bondige toelichting van het resultaat, wordt inzicht gegeven in de beleidsrealisatie. Daarbij worden de redengevende verklaringen gegeven bij de verschillenanalyses bij de programma's. We vinden de informatiewaarde daarmee ruim voldoende.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag

Jaarrekening

- Verhoogde risico's
- Rechtmatigheid
- Aanbestedingen
- Schattingen
- Fraude en wet- en regelgeving

- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen



Jaarrekening

In dit hoofdstuk geven we een beschrijving van de verrichte werkzaamheden met betrekking tot de verhoogde risico's, rechtmatigheid en schattingen. Ten slotte staan we stil bij fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving.

06

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Verhoogde risico's

Rechtmatigheid

Aanbestedingen

Schattingen

Fraude en wet- en regelgeving

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

Rechtmatigheid

Geen sprake van onrechtmatigheden in het kader van begrotingsrechtmatigheid

Een onderdeel van onze rechtmatigheidscontrole betreft de naleving van het budgetrecht van de raad. Is op programma- of kredietniveau niet meer besteed dan waar u als raad toe besloten hebt. Op basis van artikel 2 van uw financiële verordening blijkt dat de begroting wordt vastgesteld op programmaniveau.

Begrotingsoverschrijdingen (op programmaniveau) kunnen dus, in sommige gevallen, als onrechtmatig worden aangemerkt.

Onderstaand hebben wij de overschrijdingen opgenomen en weergegeven of deze wel of niet meewegen in ons oordeel bij de jaarrekening.

Voor bijna alle programma's geldt dat er op het niveau van de lasten geen overschrijding heeft plaatsgevonden. Enkel voor twee programma's geldt een overschrijding. Voor programma 'mobiliteit in beweging' is die overschrijding erg beperkt (€41.000) en die hebben we derhalve niet opgenomen.

Programma	Lasten werkelijk	Overschrijding ten opzichte van begroting (na wijziging)	Telt overschrijding mee voor het oordeel?	Toelichting
Algemene dekkingsmiddelen	€823.000	€111.000	Neen	De hogere lasten worden gecompenseerd door hogere baten en vallen binnen het beleid van de raad.
Mobiliteit in beweging	€9.934.000	€41.000	Neen	De hogere lasten worden deels gecompenseerd (€12.000) door hogere baten en vallen binnen het beleid van de raad.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Verhoogde risico's
- Rechtmatigheid
- Aanbestedingen**
- Schattingen
- Fraude en wet- en regelgeving
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Aanbestedingen

De onrechtmatige Europese aanbestedingen zijn toegenomen van €0,6 miljoen naar €0,8 miljoen

Uw gemeente hanteert het principe van 'integraal management'; verantwoordelijkheden zijn decentraal belegd en concernmanagers zijn zelf verantwoordelijk voor de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen. Het risico bestaat dat de kennis en het bewustzijn omtrent aanbestedingsregels niet altijd aanwezig zijn, waardoor aanbestedingsregels niet worden nageleefd.

Omdat in het proces niet wordt gewaarborgd dat alle contracten die Europees aanbesteed zouden moeten worden ook daadwerkelijk als zodanig worden aanbesteed, wordt veel waarde gehecht aan de crediteurenanalyse. Dit is een controle achteraf waarbij wordt vastgesteld of de juiste richtlijnen zijn gevolgd.

Uit de interne controle blijkt een totale onrechtmatigheid met betrekking tot (Europese) aanbestedingen van €0,8 miljoen

Vorig jaar bleken er onrechtmatigheden naar aanleiding van de uitgevoerde interne controle (2021: €0,6 miljoen). Voor een bedrag van €0,3 miljoen zijn deze doorgelopen in 2022. Dit betreffen vijf 'oude' opdrachten. Deze oude contracten leiden ook tot bestedingen (én dus onrechtmatigheden) in 2022.

Daarnaast zijn er in 2022 vier nieuwe contracten gesignaleerd waarbij achteraf is geconstateerd dat niet-Europees is aanbesteed, terwijl dat wel had gemoeten (€0,5 miljoen). In totaliteit is voor 2022 sprake van een onrechtmatigheid van €847.000.

Buiten de onrechtmatigheden die zijn gesignaleerd vanuit de interne controle, hebben wij geen onrechtmatigheden aangetroffen in het kader van (Europese) aanbestedingen.



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Verhoogde risico's
- Rechtmatigheid
- Aanbestedingen
- Schattingen**
- Fraude en wet- en regelgeving
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Schattingen (1/2)

De schattingen van het college nader uitgelicht

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames die door het college zijn gedaan beoordeeld en concluderen dat deze zijn gebaseerd op

passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Schatting	Waarde (x €1 miljoen)		Oordeel		Opmerkingen
	2022	2021	2022	2021	
Afschrijvingen van materiële vaste activa	7,7	6,5	●	●	Het activabeleid van de gemeente ligt ten grondslag aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn gebruikelijk in de sector.
Waardering van het vastgoed	79,0	74,2	●	●	Vastgoed kan een economische of een maatschappelijke functie hebben. Op vastgoed met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld een schoolgebouw) mag niet worden afgewaardeerd. De waardering van vastgoed met een economische functie hebben we in detail gecontroleerd.
Waardering van de grondexploitaties	0,9	2,1	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. De uitgangspunten die in de berekeningen gehanteerd worden zijn voor zover mogelijk onderbouwd met rapportages van externe partijen.

● Controleverschil

● Optimistisch

● Evenwichtig

● Voorzichtig



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Verhoogde risico's
- Rechtmatigheid
- Aanbestedingen
- Schattingen**
- Fraude en wet- en regelgeving
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Schattingen (2/2)

De schattingen van het college nader uitgelicht

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames die door het college zijn gedaan beoordeeld en concluderen dat deze zijn gebaseerd op

passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Schatting	Waarde (x €1 miljoen)		Oordeel		Opmerkingen
	2022	2021	2022	2021	
Waardering van de financiële vaste activa	6,5	8,0	●	●	Wij hebben de waardering van uw financiële vaste activa in detail gecontroleerd. Ook de deelnemingen hebben we specifiek gecontroleerd. Wij concluderen dat de inschattingen van het college ten aanzien van deze deelnemingen en (gerelateerde) leningen evenwichtig tot stand gekomen zijn.
Waardering van de APPA-voorziening	6,8	7,7	●	●	De voorziening voor wethouderspensioenen (APPA) ultimo 2022 is onderbouwd door actuariële berekeningen, berekend door een externe serviceorganisatie. Door deze organisatie zijn de uitgangspunten uit de circulaire van het ministerie gebruikt. Wij zijn akkoord met deze uitgangspunten.
Waardering van de voorziening verlofsparen	0,05	N.v.t.	●	N.v.t.	Conform het BBV moet voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang een voorziening worden gevormd. In 2022 is op basis van de cao een nieuwe regeling spaarverlof (of verlofsparen) geïntroduceerd. Aangezien niet sprake is van een gelijkmatige omvang per jaar is hiervoor per 31 december 2022 een voorziening getroffen ad €0,05 miljoen.

● Controleverschil

● Optimistisch

● Evenwichtig

● Voorzichtig



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
 - Verhoogde risico's
 - Rechtmatigheid
 - Aanbestedingen
 - Schattingen

Fraude en wet- en regelgeving

- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Fraude en wet- en regelgeving

Frauderisicomanagement door college toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering

Fraudebeheersing toegelicht

Het voorkomen en opsporen van fraude binnen uw organisatie is primair de verantwoordelijkheid van het management en degenen die belast zijn met governance (college en raad). Wij verwachten dat de gemeente Zeist een frauderisicomanagementsysteem heeft geïmplementeerd. Wij hebben tijdens onze controle bijzondere aandacht besteed aan het proces dat de gemeente Zeist daartoe heeft opgezet. De uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten hebben wij voor het eerst gerapporteerd in onze nieuwe controleverklaring.

De gemeente Zeist heeft haar fraudepreventiebeleid toegelicht onder het onderdeel '4.3 Fraudebeheersing' in de paragraaf Bedrijfsvoering. Er is een regeling Misbruik & Oneigenlijk gebruik, een gedragscode en een regeling integriteitsmeldingen. De gemeente heeft in 2021 een frauderisicoanalyse opgesteld die inzicht geeft in het begrip fraude, de geïdentificeerde risico's en de aanwezige beheersingsmaatregelen om deze risico's te beperken.

Deze overkoepelende frauderisicoanalyse wordt door de gemeente jaarlijks geactualiseerd en geagendeerd binnen onder andere het Directieteam (DT).

Maatregelen getroffen als gevolg van zorgfraude bij zorgleverancier

Zoals het college heeft opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering, in de toelichting rondom fraudebeheersing, is er een (vermoeden van) zorgfraude. Er is een extern onderzoek uitgevoerd door het zorgkantoor en de gemeente heeft ook intern een onderzoek laten uitvoeren. Het college heeft daarop maatregelen getroffen ten aanzien van de betrokken zorgleverancier. Het contract is ontbonden. Er wordt een bedrag teruggevorderd. Vanwege het faillissement van de zorgleverancier wordt deze volledig voorzien. Er zijn geen signalen dat medewerkers van de gemeente bij de fraude waren betrokken.

Op dit moment wordt door de organisatie aanvullend in kaart gebracht welke leerpunten er zijn voor de interne beheersing om een volgende casus te voorkomen.

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2022 zijn geen andere aanwijzingen voor fraude aan het licht gekomen.

Verantwoordelijkheden van het college en de raad

De primaire [verantwoordelijkheid](#) voor het voorkomen en opsporen van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving berust bij degenen die belast zijn met de governance van de gemeente (de raad) en het college. Vanuit PwC hebben we recent een [blog](#) gepubliceerd die ingaat op de rol van de raad bij het voorkomen van fraude en corruptie. De blog belicht de verantwoordelijkheden van de organisatie en hoe u dit kunt aanpakken.

Als uw accountant is het [onze verantwoordelijkheid](#) om onze controle zo te plannen en uit te voeren dat wij redelijke zekerheid verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen materiële onjuistheden bevat, of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten, rekening houdend met het toepasselijke wet- en regelgevende kader. Door de inherente beperkingen van een controle is het risico onvermijdelijk dat sommige materiële onjuistheden in de jaarrekening onopgemerkt blijven.

Geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2022 zijn geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen, anders dan de gerapporteerde bevindingen met betrekking tot de Europese aanbestedingsregels.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening

Vooruitblik

Rechtmatigheidsverantwoording

Klimaat en duurzaamheid

Cybersecurity

Onze samenwerking

Bijlagen

Vooruitblik

In dit hoofdstuk bespreken wij de relevante ontwikkelingen die vanaf het jaar 2022 relevant zijn voor uw gemeente. Dat zijn onder meer de veranderende controleverklaring, de komst van de rechtmatigheidsverantwoording en wijzigingen in (onze) controlestandaarden.

07



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Rechtmatigheidsverantwoording**
- Klimaat en duurzaamheid
- Cybersecurity
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording

De gemeente Zeist loopt goed op schema inzake de voorbereidingen op de rechtmatigheidsverantwoording

De gemeente heeft goede stappen gezet in het kader van de inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording

Met het begin van 2023 is voor gemeenten het nieuwe boekjaar gaan lopen en wordt de laatste stap in de vernieuwing van het BBV gezet. Het college van burgemeester en wethouders is al staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid en moet nu zelf verantwoording afleggen over financiële rechtmatigheid.

Waar voorheen een externe accountant een oordeel vormde over de rechtmatigheid en hierover verslag uitbracht, moet het college nu zelf een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. In 2022 is de gemeente Zeist actief bezig geweest met de inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is een basisniveau van de interne beheersing (met een mix van maatregelen) op basis waarvan de controle uitgevoerd kan worden. En de gemeente heeft de ambitie om de volgende stappen te zetten. Hierbij zien we dat de (verbijzonderde) interne controles bijna geheel worden uitgevoerd door team Control, terwijl de ambitie was om deze controlemaatregelen onder te brengen bij de eerste en tweede lijn.

In de paragraaf Bedrijfsvoering is voorgesorteerd op de komst van de rechtmatigheidsverantwoording

De paragraaf Bedrijfsvoering kent geen voorgeschreven wettelijke structuur. Feitelijk kunnen alle onderwerpen met een overkoepelend karakter die de gemeentelijke bedrijfsvoering en organisatie betreffen in deze paragraaf aan de orde komen.

De gemeente Zeist heeft in de paragraaf in de jaarrekening 2022 voorgesorteerd op de komst van de rechtmatigheidsverantwoording. Het college heeft de conclusie toegelicht waarna het in detail ingaat in de geconstateerde bevinding die dit veroorzaakt (inkoop en aanbestedingen).

De ambitie van de gemeente Zeist is een ‘in control statement’

Wat ons betreft is de rechtmatigheidsverantwoording de eerste stap in het expliciet zelf verantwoording afleggen vanuit het college. De volgende stap zou verbreding zijn naar andere kwaliteitsaspecten van de interne beheersing, bijvoorbeeld naar de effectiviteit of efficiency van de processen. Een ambitie die binnen de gemeente Zeist aanwezig is.

Het ‘in control statement’ (‘ICS’) is een instrument om die groei in volwassenheid van uw interne beheersing te stimuleren. Een interne beheersing die het college in staat stelt vanuit een breder perspectief te sturen en de raad inzicht te geven in de kwaliteit van de beheersing. Van belang is daarbij om te zorgen dat een ICS geen ‘administratieve oplossing’ wordt met alleen versterking van het bewustzijn, maar leidt tot daadwerkelijke verbreding van de beheersing naar andere aspecten met aanvullende maatregelen in de processen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Rechtmatigheidsverantwoording
- Klimaat en duurzaamheid**
- Cybersecurity
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Klimaat en duurzaamheid

Sturen op realisatie van klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen

Om het klimaatverdrag van Parijs te realiseren, hebben gemeenten een belangrijke maatschappelijke rol en taak om gezamenlijk met bedrijven en maatschappelijke organisaties de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Daarnaast hebben lokale overheden ook andere complexe duurzaamheidsopgaven zoals klimaatadaptatie en het verbeteren van de leefomgeving met bijvoorbeeld het bevorderen van circulariteit en biodiversiteit.

De gemeente Zeist is voornemens vanaf de begroting 2024 een paragraaf duurzaamheid te integreren. Hieraan wordt door de kerngroep duurzaamheid gewerkt om een voorstel op inhoud en proces voor het college en de raad te geven. Deze paragraaf zal onderdeel worden van de P&C-cyclus.

Afgelopen jaren heeft PwC ervaring opgedaan met betrekking tot de klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen. Hierin worden vijf stappen onderkend (voor voorbeelden uit de gemeentesector zie de [blog](#) en de PwC-[podcastserie](#) over duurzaamheid).

1: Bepaal de opgaven

Ook voor klimaat- en duurzaamheidsambities start het met het formuleren van de ambities/doelstellingen. Vaak zijn de doelstellingen landelijk al bepaald (in verdragen, akkoorden, strategieën), maar moet nog wel inzicht worden verkregen in de (lokale) opgave.

2: Bepaal de kansrijke maatregelen

De lokale klimaat- en duurzaamheidsopgaven moeten vervolgens worden uitgewerkt in transitiepaden voor de komende jaren.

Per transitiepad worden de meest kansrijke maatregelen geselecteerd op basis van de geschatte 'opbrengst' aan CO₂-reductie.

3: Bepaal de stuurindicatoren (input/output) bij de transitiepaden

Het is goed om zich te realiseren dat veel nog onbekend en onzeker is en er volop wordt geëxperimenteerd. Monitoren, reflecteren, leren en bijsturen is dus cruciaal en getuigt van professionaliteit. Voor de indicatoren is het verstandig om aan te sluiten bij de landelijke gegevens, metingen en normen die beschikbaar zijn.

4: Veranker de sturing in de P&C-cyclus

Ook voor duurzaamheidsdoelstellingen geldt de kracht van de P&C-cyclus, waarin kaderstelling en verantwoording zijn verankerd en de raad zijn controlerende rol kan invullen. Een integrale klimaatbegroting als onderdeel (paragraaf) of bijlage van de P&C-cyclus is aanvullend aan te bevelen, omdat dan de resultaten van de transitiepaden gezamenlijk goed te volgen zijn.

5: Verrijk het inzicht met de impact op de brede welvaart

Het begrip duurzaamheid wordt heden ten dage breder gebruikt dan alleen voor milieu en klimaat. Internationaal wordt de term ESG (Environmental, Social, Governance) daarvoor gehanteerd. De Monitor Brede Welvaart wordt sinds 2020 opgesteld door het CBS en biedt een vaste set aan indicatoren om de ontwikkeling van welvaart in de brede zin van het woord - economisch, ecologisch en sociaal-maatschappelijk - in kaart te brengen. Samen geven deze indicatoren vergelijkbaar inzicht in duurzaamheid in brede zin.

	Aanbiedingsbrief
	Onze kernboodschappen
	Speerpunten
	Onze conclusies
	Ontwikkelingen 2022
	Jaarverslag
	Jaarrekening
	Vooruitblik
	Rechtmatigheidsverantwoording
	Klimaat en duurzaamheid
	Cybersecurity
	Onze samenwerking
	Bijlagen

Cybersecurity

Cybersecurity moet onder continue aandacht blijven, dat blijkt ook uit de komst van de NIS2-richtlijn

Cybersecurity moet onder continue aandacht blijven

Blijvende aandacht voor cyberweerbaarheid is noodzakelijk voor de continuïteit en veiligheid van data binnen de gemeente. Het inrichten van adequate maatregelen op het gebied van cybersecurity is noodzakelijk. Wij hebben als onderdeel van onze IT-audit een aantal functionarissen gesproken op het gebied van cybersecurity. We hebben begrepen dat er zich geen significante (cyber)incidenten hebben voorgedaan met een eventuele impact op de controle.

Een relevante ontwikkeling op het gebied van cybersecurity voor de gemeente Zeist is de komst van de nieuwe Europese NIS2-richtlijn

Het doel van deze richtlijn is het borgen van het algemene niveau van cybersecurity binnen de EU. Vanuit de nieuwe richtlijn verwachten wij strengere normen, meer aandacht voor governance en meer verantwoordelijkheden voor bestuursleden. Nieuw is hierbij dat niet-naleving beboet kan worden en bestuursleden persoonlijk aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Deze richtlijn is eind 2022 goedgekeurd door het Europees Parlement. In Nederland zal hier invulling aan gegeven worden door middel van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen ('Wbni'). Organisaties die als 'essentieel' of 'belangrijk' worden beschouwd moeten vanaf het derde kwartaal 2024 aan deze regels voldoen. Vanaf dat moment zal hier naar verwachting ook op gehandhaafd gaan worden. Voor lokale overheden (waaronder gemeenten) geldt dat de NIS2-richtlijn deze als optioneel 'essentieel' kenmerkt.

Dit houdt in dat lidstaten zelf kunnen besluiten in hoeverre deze dienstverlening als 'essentieel' wordt gezien.

Deze wet verplicht op basis van risicomanagement afwegingen te maken wat passend en noodzakelijk is voor de gemeente Zeist. Hierbij gaat het om het nemen van geschikte en proportionele maatregelen. De gemeente zal hierbij de ambitie moeten bepalen over onder andere welke risico's de gemeente wel en niet aanvaardbaar vindt. We hebben begrepen dat komend jaar, vanuit Informatievoorziening (IV), het initiatief genomen wordt om hierin te komen tot een 'ambitiedocument' en vanuit daar een plan van aanpak om waar nodig te komen tot extra maatregelen om dat ambitieniveau invulling te geven.

De belangrijkste stappen ter voorbereiding nader uitgelicht

De organisatie heeft (startende) acties genomen ter voorbereiding op de NIS2-richtlijn. De volgende stappen zijn en worden daarbij relevant:

- Uitvoeren van een cybersecurityrisicoanalyse om eventuele lacunes met betrekking tot de richtlijn op te sporen. Let op, het gaat hierbij primair om risico's voor de maatschappij en de economie.
- Identificeren en implementeren van de benodigde cybersecuritymaatregelen die geschikt en proportioneel zijn.
- Implementeren van een proces voor het tijdig melden van significante cybersecurityincidenten.
- Ontwerpen en implementeren van monitoringmechanismen om de effectiviteit van de maatregelen continu te valideren.

-  Aanbiedingsbrief
-  Onze kernboodschappen
-  Speerpunten
-  Onze conclusies
-  Ontwikkelingen 2022
-  Jaarverslag
-  Jaarrekening
-  Vooruitblik
-  **Onze samenwerking**
-  Bijlagen

Onze samenwerking

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe wij hebben samengewerkt met u en uw medewerkers. Daarnaast presenteren wij een overzicht van het aantal uren dat er is gewerkt aan de controle.

08



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking**
- Bijlagen

Onze samenwerking

We hebben een constructieve samenwerking ervaren tijdens het controleproces

In deze huidige tijd van digitaal samenwerken hebben wij een zeer plezierige samenwerking ervaren en is de communicatie tussen team Financiën, team Control en PwC goed verlopen. Hierbij waren de communicatielijnen kort en dit heeft ertoe bijgedragen dat het over het algemeen een meer gestructureerd proces is geweest.

We hebben in onze controle een open en fijne cultuur ervaren. Wel hebben we ervaren dat het relatief veel tijd kost om de controle daadwerkelijk af te ronden. Aangezien we voortdurend streven naar een verbetering van het controleproces en onze dienstverlening, evalueren we dit proces graag op korte termijn.

Onze reflectie op het proces van de jaarrekeningcontrole

De controle van de jaarrekening van de gemeente Zeist vereist voldoende tijd en aandacht van teamleden van het juiste niveau voor inhoudelijke werkzaamheden, beoordeling en begeleiding. In overeenstemming met de maatregelen die zijn beschreven in het rapport 'In het publiek belang' geven wij hiernaast een overzicht van de uren die we hebben besteed aan de controle van het lopende jaar van de gemeente Zeist.

Uit het overzicht blijkt dat we ruim meer uren hebben gemaakt ten opzichte van de planning bij aanvang van de controle. Dat komt met name door de grote uitbreiding van het aantal SiSa-regelingen en de casus rondom zorgfraude.

Wij maken gebruik van een webportaal (Connect) voor het uitwisselen van documenten. Voor de controle over 2022 is 95% van de opgevraagde documenten tijdig geleverd. Dat is een goede score.

Categorie	Totaal aantal geplande uren	%	Totaal aantal feitelijke uren (schatting)**	%
Partner	50	6	44	4
(Senior) manager	130	16	166	14
Overig personeel*	650	78	1.134	82
Totaal	830	100	1.344	100

* Inclusief de uren besteed door de afdelingen waaraan we werkzaamheden uitbesteden (planning 130 uur, werkelijk 360 uur).

** Bovenstaande figuur is gebaseerd op onze beste schatting per 15 juni 2023.

Geen bevindingen te melden rondom onafhankelijkheid

Wij hebben onze naleving van externe normen en ons wereldwijde onafhankelijkheidsbeleid met betrekking tot onze dienstverlening in 2022 bewaakt en bevestigen dat wij aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking

Bijlagen

- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie
- Verantwoordelijkheden

Bijlagen

In de eerste bijlage beschrijven we de uitkomsten van de werkzaamheden ten aanzien van de SiSa-bijlage. Daarna staan we stil bij onze controle van de WNT-verantwoording. Vervolgens lichten we de materialiteit toe. Verder geven we een update over de verplichte communicatie. Tot slot geven we een overzicht van de respectievelijke verantwoordelijkheden.

09



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

SiSa

Geen bevindingen in de SiSa-bijlage

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2022.

In 2022 zijn er veel SiSa-regelingen bijgekomen. Waar de gemeente Zeist in 2020 nog verantwoording moest afleggen over 20 regelingen, moest de gemeente in 2022 over 35 SiSa-regelingen verantwoording afleggen.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden ('BADO') zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- €12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan €125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan €125.000 en kleiner dan of gelijk is aan €1.000.000;
- €125.000 indien de omvangsbasis groter is dan €1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de [volgende tabel](#) hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
1	A12B	Regeling specifieke uitkering naleving controle coronatoegangsbewijzen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
2	A13	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
3	A16	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (deel 2)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
4	B2	Regeling specifieke uitkering naleving controle coronatoegangsbewijzen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
5	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
6	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
7	C55	Aanpak energiearmoede	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
8	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
9	C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
10	C75B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
11	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
14	E13	Slimme laadpleinen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
15	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
16	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
17	E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
18	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Uit onze controlewerkzaamheden komen geen materiële afwijkingen naar voren. Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2022 vastgesteld.



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
19	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
20	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
21	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
22	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
23	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers en de Tijdelijke regeling overbruggingsregeling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
24	G4A	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	G4A	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	G4A	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	G4A	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	G4A	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	G4A	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	G4A	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	G4A	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T-1	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	G4A	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	G4A	Kapitaalverstrekkings - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkings Tozo in jaar T-1	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Uit onze controlewerkzaamheden komen geen materiële afwijkingen naar voren. Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2022 vastgesteld.



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
25	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
26	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
27	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
28	G13	Regeling specifieke uitkering onderwijsroute	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
29	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
30	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
31	H9B	Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
32	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
33	H14B	SPUK expertisecentra jeugdhulp	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
34	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
35	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Uit onze controlewerkzaamheden komen geen materiële afwijkingen naar voren. Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2022 vastgesteld.



Wet normering topinkomens

De bezoldiging van uw topfunctionarissen is juist verantwoord in de WNT-bijlage

Geen controlebevindingen in de WNT-verantwoording 2022

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens ('WNT') gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de bijlage WNT in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: <https://www.topinkomens.nl>.

Bijlage Wet normering topinkomens (WNT)

	U hebt twee topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening 2022.
	De twee topfunctionarissen zijn beiden in loondienst.
	U hebt in 2022 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd.

De WNT is in 2022 beperkt gewijzigd

In 2022 is er voor de WNT weinig gewijzigd ten opzichte van 2021. Wel zijn de bedragen geïndexeerd op basis van de loonontwikkeling in de sector overheid. De wettelijke maximale bezoldiging voor topfunctionarissen is aangepast van €209.000 in 2021 naar €216.000 in 2022.

De aandachtspunten voor de WNT-verantwoording 2022 uitgelicht

Daarnaast waren de volgende aandachtspunten mogelijk relevant voor de WNT-verantwoording 2022 van de gemeente Zeist:

- Als een van de topfunctionarissen ook nog een bezoldiging op andere gronden dan de topfunctie krijgt, dan had er mogelijk een extra overzicht in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de gemeente Zeist is dit niet van toepassing gebleken.
- Als de gemeente niet-topfunctionarissen in dienstbetrekking zou hebben die in 2022 méér bezoldiging ontvingen dan hun deeltijdfactor x €216.000, dan had deze (op functie) als 'overige functionarissen' in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de gemeente Zeist is dit niet van toepassing gebleken.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies

Ontwikkelingen 2022

Jaarverslag

Jaarrekening

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Materialiteit

De materialiteit is gedurende de controle toegenomen

De gehanteerde materialiteit bedraagt €2,2 miljoen

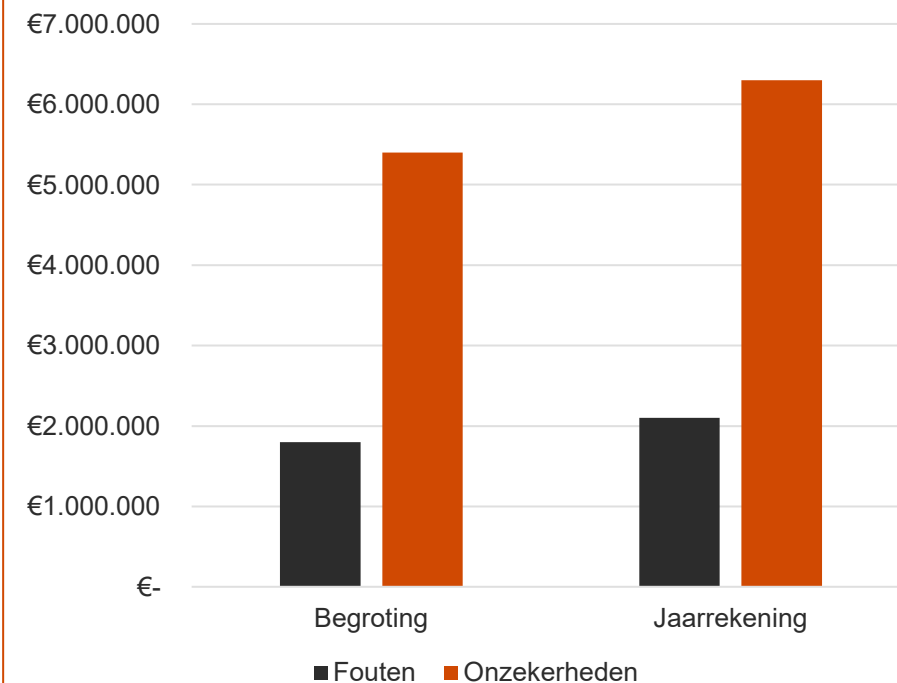
De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’ in onze controleverklaring. Afwijkingen worden als materieel beschouwd wanneer redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze, elk afzonderlijk of in totaal, gevolgen kunnen hebben voor de economische beslissingen die gebruikers op grond van de jaarrekening nemen.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn de goedkeuringstoleranties bepaald die de accountant ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van de gemeente hanteert. De grondslag voor het bepalen van deze toleranties betreft de totale werkelijke kosten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de bestemmingsreserves.

Materialiteit bepaalt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en het effect van vastgestelde afwijkingen op onze verklaring.

In ons controleplan hebben wij een materialiteit vastgesteld van €1,8 miljoen. De materialiteit wordt echter geactualiseerd op basis van de feitelijke financiële gegevens en wijzigingen in uw organisatie en omgeving gedurende het hele jaar. Aangezien de werkelijke lasten, inclusief dotaties aan de bestemmingsreserves, hoger zijn dan in de programmabegroting op basis waarvan wij onze initiële materialiteit hebben berekend, heeft er op basis van de wettelijke uitgangspunten een verhoging plaatsgevonden naar €2,2 miljoen.

Ontwikkeling van de materialiteit



- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Speerpunten
- Onze conclusies
- Ontwikkelingen 2022
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie**
- Verantwoordelijkheden

Communicatie

Update over onze communicatie met u

Vereiste communicatie op grond van de controlestandaarden	Controleplan	Boardletter	Accountantsverslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	●		
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC	●		●
De zaken die zijn aangemerkt als kernpunten van de controle	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet naleven van wet- en regelgeving			●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet-gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeente			●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's		●	●

Verantwoordelijkheden van het college en de raad

Overzicht van de verantwoordelijkheden van het college en de raad met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheden van het college bestaan uit:

- het identificeren en monitoren van de wet- en regelgeving die van toepassing is op de gemeente en zorgen voor volledigheid ervan;
- het uitvoeren van een risicobeoordeling die expliciet het risico op fraude omvat, door een analyse van prikkels en druk, kansen, en gedrag en rationalisatie, en het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het opstellen en uitvoeren van programma's en beheersingsmaatregelen ter preventie, ontmoediging en opsporing van fraude (fraudebestrijdingsprogramma's) en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van de gemeente integer zijn en ethisch gedrag bevorderen;
- ervoor zorgen dat de activiteiten van de gemeente worden uitgevoerd conform de bepalingen van wet- en regelgeving, inclusief het voldoen aan de wet- en regelgeving waarin de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening wordt geregeld;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het management wordt gebracht.

De verantwoordelijkheden van degenen die zijn belast met toezicht (de raad) bestaan uit:

- het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag door middel van actief toezicht;
- het beoordelen van de vaststelling van frauderisico's door het management en niet-naleving van wet- en regelgeving, het nemen van passende maatregelen en het zorgen voor een juiste *tone at the top*;
- het waarborgen dat het seniormanagement en raad en college passende maatregelen nemen om fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te ontmoedigen en te voorkomen, voor een betere bescherming van investeerders, medewerkers en andere belanghebbenden;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de raad wordt gebracht;
- het aannemen van een kritische houding ten opzichte van het college op het gebied van niet-gebruikelijke transacties met verbonden partijen en tussen ondernemingen binnen de groep.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Overzicht van de verantwoordelijkheden van ons als accountant met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheid van de accountant bestaat uit:

- het plannen en uitvoeren van de controle om een redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, hetzij door fraude of door fouten;
- het beoordelen of de programma's en de interne beheersingsmaatregelen van de gemeente, waarmee geïdentificeerde risico's van materiële fouten als gevolg van fraude en van niet-naleving van wet- en regelgeving worden aangepakt, op de juiste wijze zijn opgezet en worden uitgevoerd;
- het evalueren van het proces dat het management hanteert voor het beoordelen van de doeltreffendheid van de programma's en interne beheersingsmaatregelen in verband met fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het evalueren van iedere fraude door het seniormanagement en het effect op de beheersingsomgeving;
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In de context van onze controle van de jaarrekening zijn onze doelstellingen met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving als volgt:

- het vaststellen en beoordelen van het risico van materiële onjuistheden in de jaarrekening als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de beoordeelde risico's van materiële onjuistheden als gevolg van fraude, door een gepaste controleaanpak te ontwerpen en te implementeren;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de naleving van de bepalingen van die wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt erkend dat ze directe gevolgen hebben voor de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening; en
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.